

KÖY DEĞİL KASABA

Mustafa Uçurum

- Birdenbire eskiyor her şey, birdenbire değişiyor içimde birikip duran yüzümün arkasına gizlenmiş ne varsa. Çöl, bir hızla geçiliyor; ovalarda kayboluyor insan. Kim çıkarsa önüne bir eski masal de-yip geçiyorum.

Geçiyorum ne varsa dünden kalan bugünüme dokunan, kendinden kaçan, kendime kalan. Ben bir yelkensiz gemi, rüzgâr nereye savurursa orada soluğu alan. Beni yollarda unut, yollara yoldaş et; eskiyen bir yüz var, çok siyah beyaz.

Bir kelebek dokunuşu kadar hassas, yaprağın düşüşü kadar narin, kendine oldukça yabancı. Evet, insan bazen en çok kendine yabancı olur.

Bunu ilk anladığımda şehirden çok uzak bir köydeydim. Aslında herkesin kasaba dediği ama benim inatla köy dediğim yerdeydim. Söz arasında köy desem kahvedeki herkes koro hâlinde, “Köy değil kasaba.” derdi. Hatta emekli öğretmen Ferit Hoca, en çakırke-yif hâliyle “Hocaa, yanlış sularda yüzüyorsun. Bura kasaba kasaba. Biz bunun için ne büyük mücadeleler verdik. Sen nereden bilecen. Biz ölüleri bile nüfustan düşmüyoruz ki kasabalık elden gitmesin. Sakın bir daha köy deme. Değişiriz külahları.”

Ferit Hoca'nın bu tehditleri sarhoşluk geçince unutulur, hoca ayıkken şeker gibi adam olurdu. Ama kasaba meselesi hiç değişmezdi. “Köy demiyecen hocaaa.”

Birdenbire olurdu her şey. Sabah birdenbire, akşam da... Çiçekler birden açar, meyveler birden olurdu. Sadece insanlar yavaştı bu-

rada. Acele etmeyeceksin, hayat geçiyor ne de olsa derdi Ferit Hoca. Geçerdi her şey. Gökte bulut, yüzde tebessüm, pınarda su.

Kıvrımlı yollardan geçerek gidilen bir dar geçit yolun sonu. Çam ağaçlarının iç ferahlatan kokusu. Patikalarda keçiler, uzaklarda çoban köpekleri.

Köpeklerden ve sarhoşlardan korkarak büyüdüm. İkisinin de ne yapacağı belli olmaz diyerek uzak durdum kendimi sakınarak. Köyün tam ortasında kocaman köpekler yatarı. (Köy değil, kasaba.) Sanki bu ses yankılandı dağlardan. Köpeklerin yoldan kalkmasını beklemekle öyle vakitler harcadım ki attığım adımları saya saya ömür tükettim. Korkmak, farklı bir his. İnsan korkar ve korkusu onun yakasını bırakmaz. Defalarca yüzleşse de korkularıyla yine de yüce dağlar gibi büyür korku insanın içinde.

Beni değiştiremez yayla havası. Bana dokunmaz dağlardan gelen rüzgâr. Beni kendine benzetemez bu köy. (Köy değil, kasaba diyerek geçti köyün meczubu.) “Meczip değil, deliyim ben.”

İnsanın kendini bilmesi gibi bir devlet yok. Yalansız, rüyasız, riyasız, sevdasız, en çok da yarasız yaşayamıyor insan.

Düş kırıklıklarını topladım. Eskileri, unutulmuşlukları, umutsuzlukları, sararmış otları, siyahı, keskin bakışı, yarım kalmış sevdayı, büyütülmüş hesapları ve kendinde olup biten her şeyi toplayıp bir kenara koydu meczup. Benden düş kırıklıklarını istedi. Ben deliyim, meczup değilim dedi. Kırık nedir, bilirim. Sen ne anlarsın kırıktan. Geçen zamandan, yarım kalmış sevdadan, hüzünden, güzden, bana bakan yüzden.

Ben çok kül ortasında kaldım. Güllerden geçip kül olmak neymiş öğretti zaman.

Bu orman çok karanlık. Sanki ıssızlık bu ormanda yuva yapmış kendine. Kimsenin geçmediği yerlerden geçmek için karanlık beni kendine çağırıyor. İlk ayak izini ben bıraktım ağaçların arasında. Korku diye bir şey gelmedi aklıma. Çalı çıtırtıları, kuru dallar, ağacı basmış yapraklar ve çam kozalakları. Daldan dala atlayan bir sincap, dalların arasına gizleniş bir baykuş, yuvasına gömülüp kalmış bir kırlangıç.

Bir eski zaman masalındaymışım gibi yürüyorum ağaçlar arasında. Karşıma kim çıksa kabulüm. Korku gelip konsa da içime geri dönmem artık. O köy yerinde dursun. Köy işte. Bildiğin köy. Üç beş ev var. Yaşlılardan başka kimse kalmamış. Büyük şehirden uzak ve soğuk selamlardan başka bir şey yok genç olan. Bir de baharda ağaçlardan çığlık çığlık yükselen genç dallar.

Ormanda kaybolmak gerek. Gökyüzünün görünmediği ağaçlar arasında şehirden, insandan, köyden kaçmak en güzeli.

Asfalt yolda -evet, köydeki asfalt yolda- sekiz çizerek geliyor Ferit Hoca. “Ben içmeyim de kim içsin hoca.” dedi. Emekli bir öğretmen bile olsa sarhoştan korkarım ben. “Neden içersin?” dedim çekine çekine. “Ne olacak bu Müslümanların hâli.” dedi. “Ne olmuş ki?” dedim işin nereye varacağını merak ederek. “Korku hâlâ devam ediyor. Bi taraftan Amerika, bi taraftan Rusya. İran ne ayak anlayamadım, ha İran ha İsrail. Zor bu Müslümanların işi hoca zor.” dedi sekiz çizerek uzaklaştı yanımdan. “Gel de içme.” dedi arkasını son kez dönüp.

Korkmasam, “N’oluyoruz hoca!” deyip tepki göstermeyeceğini tahmin etsem gidip sarılacağım. “Gel de sen içme hocam!” diyeceğim ama içimden geçti bunlar. Sadece içimden.

Kara ormanlardan geçerek, hayatın felsefesini bir köy meydanında öğrenerek yaşayacağım bana sunulan ömrü.

Kalmışım köyün meydanında. Aslında bu köy sevilebilir ama içimde ruhumu dar gelen bir gömlek var. Bunu sesli söylemişim. Meczup geldi. “Köy değil hoca, kasaba.” dedi. “Meczup değil, deli.” dedi. Delilerden korkmuyorum diye içimden geçireceğim cümleyi de sesli söyledim. “Benden korkma hoca.” dedi. “Ben kendimden korkmayı bırakalı çok oldu. Sen de korkma.” dedi. “Bir de dar gelen gömlek değil. O zamanla açılır. Seninki ruh daralması. Onun şifası zor, sonu ben.”

Aslında buralar sevilebilir ama uzun sevmelerin göğünde yeri yok buranın bende. Az seveceğim. “Biliyor musun az az yaşıyorsun içimde.” diyeceğim şair gibi. “Seni şair yapar buralar.” dedi Ferit Hoca. Bunu da sesli söylemişim. “Unutmadan söyleyim, riyakâr adamlar da Rusya, Amerika gibidir. Yanardöner. Al birini, vur ötekine. Ülkemin yanımdayım ben hoca. Düşman uzakta değil ki içimizde.”

Dedi, gitti.